

**Громадська організація
«Львівська педагогічна спільнота»**

ЗБІРНИК ТЕЗ НАУКОВИХ РОБІТ

**УЧАСНИКІВ МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ**

**«Психологія та педагогіка:
методика та проблеми
практичного застосування»**

27–28 грудня 2019 р.

Частина I

**Львів
2019**

УДК 159.9+37.01(063)

П86

П-86 Психологія та педагогіка: методика та проблеми практичного застосування : Збірник тез наукових робіт учасників міжнародної науково-практичної конференції (м. Львів, 27–28 грудня 2019 року). – Львів: ГО «Львівська педагогічна спільнота», 2019. – Ч. 1. – 132 с.

У збірнику містяться матеріали, подані на міжнародну науково-практичну конференцію «Психологія та педагогіка: методика та проблеми практичного застосування». Для студентів, аспірантів, викладачів навчальних закладів, науковців та представників громадських організацій.

Усі матеріали подаються в авторській редакції.

УДК 159.9+37.01(063)

© Автори статей, 2019

© Львівська педагогічна спільнота, 2019

ЗМІСТ

НАПРЯМ 1. ЗАГАЛЬНА ПСИХОЛОГІЯ ТА ПСИХОЛОГІЯ ОСОБИСТОСТІ

Агачева Ю. А.

АНАЛІЗ ПСИХОЛОГІЧНИХ ДОСЛІДЖЕНЬ
ЕФЕКТИВНОЇ СПІЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ..... 7

Богородицький Д. В., Гузенко І. М.

МЕДІАГРАМОТНІСТЬ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ ЗСУ
В УМОВАХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТА СМИСЛОВИХ ВІЙН 10

Богородицький Д. В., Гузенко І. М.

МІЖОСОБИСТІСНІ СТОСУНКИ
У ВІЙСЬКОВОМУ КОЛЕКТИВІ НА ФОНІ
ГЕНДЕРНОГО АСПЕКТУ У ВІЙСЬКОВІЙ СФЕРІ 14

Вавринів О. С.

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ В ОСОБЛИВИХ
ТА ЕКСТРЕМАЛЬНИХ УМОВАХ..... 18

Доскач С. С.

САМОПРОЕКТУВАННЯ
ЯК ЗАСІБ САМОРОЗВИТКУ СТУДЕНТІВ
ЯК МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ..... 22

Лящ О. П., Кабак І. О., Кашараба І. О.

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ЗВ'ЯЗКУ
ЖИТТЕСТІЙКОСТІ ТА ЕМОЦІЙНОГО
ІНТЕЛЕКТУ У СТУДЕНТІВ 26

Пісоцький О. П., Чумак С. М.

ВИВЧЕННЯ ІНТЕРЕСІВ ОСОБИСТОСТІ
ПСИХОЛОГІЧНОЮ НАУКОЮ..... 30

Розмирська Ю. А.

ВПЛИВ КОМУНІКАТИВНО-МОВЛЕННЄВИХ СТИЛІВ
НА МІЖОСОБОВУ ВЗАЄМОДІЮ СТУДЕНТІВ:
ТЕОРЕТИКО-ЕМПІРИЧНЕ МОДЕЛЮВАННЯ..... 34

Швець В. П.

САМООЦІНКА ОСОБИСТОСТІ ЯК ПРОБЛЕМА
ПСИХОЛОГІЧНОЇ НАУКИ 39

НАПРЯМ 2. ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ В ОСВІТІ (ЗАГАЛЬНОЇ ПСИХОЛОГІЇ, ВІКОВОЇ ТА ПЕДАГОГІЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ ТА ІН.)

Велитченко Л. К., Ма Фу

ВПЛИВ ПЕДАГОГІЧНОЇ ВЗАЄМОДІЇ
НА КОПІНГ-ПОВЕДІНКУ УЧНІВ 44

Гречуха І. А.

ПСИХОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ЕМПАТІЇ
ЛІТЕРАТУРНО ОБДАРОВАНОЇ ОСОБИСТОСТІ В УМОВАХ
СПРИЯТЛИВОГО ОСВІТНЬОГО СЕРЕДОВИЩА..... 49

Демчук Т. П., Пріснякова Л. М.

ДОСЛІДЖЕННЯ РІВНЯ СОЦІАЛЬНОЇ АДАПТАЦІЇ
СТУДЕНТІВ ВНПЗ «ДНІПРОВСЬКИЙ
ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ» 53

Єрмак Г. В.

ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ ФОРМУВАННЯ
КУЛЬТУРИ МОВЛЕННЕВОГО СПІЛКУВАННЯ ДІТЕЙ
ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ 57

Іванченко В. В.

ФІЛОСОВСЬКО-ПСИХОЛОГІЧНІ ПИСЬМОВІ ДЖЕРЕЛА
ЯК ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ВИСВІТЛЕННЯ
ДУХОВНО-МОРАЛЬНИХ ЦІННОСТЕЙ ОСОБИСТОСТІ..... 61

Калачова Н. О.

СУЧАСНИЙ ПОГЛЯД НА ГОТОВНІСТЬ ДІТЕЙ ДО ШКОЛИ 64

Король К. Л.

МЕТОДИЧНІ АСПЕКТИ ВОКАЛЬНО-ХОРОВОГО
ВИХОВАННЯ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ
НА УРОКАХ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА 67

Коченгіна М. В., Заліська О. М., Коваль О. А.

АКТУАЛЬНІСТЬ РОЗРОБКИ СУЧАСНОЇ
КЛАСИФІКАЦІЇ ІГОР 72

Кочкурова О. В.

ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА В УКРАЇНІ (ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ) 76

Мартинюк Д. В.

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ СТАВЛЕННЯ
ДО ГРОШЕЙ В ПІДЛІТКОВОМУ ВІЦІ 79

Символічна гра (*Symbolic Play*) передбачає вираження чогось абстрактного, відсутнього в грі, за допомогою якогось предмета. У вітчизняній педагогіці цей різновид гри схожий із грою з предметами-замінниками.

Порівнюючи особливості класифікацій дитячих ігор, що прийняті у вітчизняній та західноєвропейській педагогіці, очевидними стають такі факти: західні вчені підкреслюють роль ініціативності та самостійності дитини в будь-якому виді гри; роль модератора дитячої гри полягає не в організації та керівництві дитячою грою, а в стимуляції та підтримці ініціативності дітей, включаючи навіть ризиковані та небезпечні дії; у класифікаціях дитячих ігор, поширених у нашій країні, рівень ініціативності дітей майже не розглядається. Більшість ігор, у які будуть грати діти, заздалегідь планують і організують дорослі, які й керують ними.

Список літератури:

1. Hughes B. Play Types: Speculations and Possibilities. Edited by Gordon Sturrock. L. / В. Hughes. – 2006. – 160 p.

Кочкурова О. В.

кандидат психологічних наук, доцент,

доцент кафедри психології

Мелітопольський державний педагогічний університет

імені Богдана Хмельницького

м. Мелітополь, Запорізька область, Україна

ІНКЛЮЗИВНА ОСВІТА В УКРАЇНІ (ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ)

Інклюзивна освіта сьогодні є одним з пріоритетних напрямків державної освітньої політики України. Актуальність проблеми інклюзивної освіти пов'язана із збільшенням чисельності дітей, які потребують корекційного навчання.

В останні роки у науковій літературі досліджуються проблеми залучення дітей з особливими потребами до навчання в загальноосвітніх навчальних закладах (В. Бондар, І. Гевко, Т. Євтухова, І. Іванова, А. Колупаєва, В. Ляшенко, О. Савченко, О. Столяренко, А. Шевчук).

Нові підходи до освіти дітей з інвалідністю висвітлено у роботах В. Бондаря, М. Синьова, М. Таланчука, Г. Шевцова та ін.

Проблему інклюзивного навчання досліджували Ю. Найдю, Н. Софій та ін.

Значний вплив на розвиток системи спеціальних навчальних закладів, удосконалення їх структури, розробку методик ранньої діагностики психічного розвитку дітей мали праці Л. Виготського, О. Венгер, О. Запорожця, О. Киричука, Г. Костюка, Б. Корсунської, С. Максименка, Н. Морозової, В. Синьова, П. Таланчука, В. Тарасун, М. Ярмаченка.

Інклюзивна освіта – це комплексний процес забезпечення рівного доступу до якісного навчання шляхом організації діяльності в освітніх установах на основі застосування особистісно-орієнтованих методів навчання, з урахуванням індивідуальних особливостей. Визначення оптимальних шляхів і засобів впровадження інклюзивного навчання базується на основі відповідного нормативно-правового, навчально-методичного, кадрового, матеріально-технічного та інформаційного забезпечення [1, с. 27].

На користь інклюзивної освіти в Україні та за кордоном вироблено чимало теоретичного і практичного матеріалу. За інклюзивну освіту, в першу чергу, активно виступають самі батьки дітей із інвалідністю, а також громадські та благодійні організації. Досвід європейської інклюзії, що вже має позаду десятиліття успішних напрацювань, говорить сам за себе, адже показує перспективність та успішність такого навчально-розвивального напрямку [1, с. 207].

На думку І. Гевко, для України інклюзивна освіта – педагогічна інновація, що знаходиться на стадії впровадження, а тому зустрічає немало труднощів. Це і професійна невідповідність вчителів масової школи до роботи з дітьми з особливими освітніми потребами в порівнянні з педагогами спеціальних шкіл, які безспідставно вважають кращими послуги для дітей у своїх закладах. Архітектурна непристосованість споруд, недоопрацьованість нормативно-правової бази, необхідність додаткового фінансування інклюзивних закладів освіти, академічна перевантаженість навчальних програм, які досить важко адаптувати до потреб дитини з вадами у розвитку, негативне ставлення батьків «нормальних» дітей, – все це значно утруднює процес запровадження інклюзивного навчання [3, с. 53].

Сьогодні спеціальна освіта в Україні має складну, розгалужену й диференційовану систему навчально-виховних, корекційних закладів, реабілітаційних і медико-педагогічних центрів, навчально-виховних комплексів, спеціальних (корекційних) класів при середніх закладах освіти. Розвиток системи спеціальної освіти спрямований на подальшу диференціацію і вдосконалення діючої мережі корекційних закладів, відкриття нових типів закладів, у яких надаватиметься комплексна допомога й підтримка дітям із особливими потребами, а також із залученням цих дітей в загальноосвітню школу [2].

У світовій освітній політиці, визначено основні підходи до надання освіти дітям з обмеженими можливостями здоров'я:

– мейнстрімінг (загальний потік) – передбачає розширення соціальних контактів між дітьми з обмеженими можливостями здоров'я та їх однолітками;

– інтеграція (цілий) – зусилля, спрямовані на введення дітей з особливими освітніми потребами у регулярній освітній простір.

В Україні ситуація з інклюзивною освітою знаходиться на етапі зародження. Включення дітей з особливими потребами в масові освітні установи передбачає спеціалізовану корекційну допомогу і психологічну підтримку, головним завданням яких є контроль за розвитком дитини, успішність його навчання, надання допомоги у вирішенні проблем адаптації в середовищі здорових однолітків [2, с. 237].

Питання інклюзивної освіти в початковій і середній школі сьогодні знаходяться під особливою увагою з боку профільного міністерства, проте, у вищій школі ситуація залишається складною.

Таким чином, інклюзивна освіта в Україні знаходиться на стадії формування та потребує перегляду змісту та методів навчання у процесі професійної підготовки педагогів для роботи в інклюзивних закладах, необхідності використання інтерактивних форм навчання тощо.

Список літератури:

1. Данілавичюте Е.А. Стратегії викладання в інклюзивному навчальному закладі: навчально-методичний посібник. К.: Видавнича група «А.С.К.», 2012. 287 с.
2. Гевко І.В. Значення інноваційних технологій при застосуванні інклюзивної освіти. Педагогічний альманах: збірник Комунального вищого навчального закладу Херсонська академія

- неперервної освіти Херсонської обласної ради. Херсон, 2018. Випуск № 37. С. 236-240.
3. Гевко І. Інклюзивна освіта в Україні: сучасний стан та проблеми розвитку. Науковий вісник Миколаївського національного університету імені В.О. Сухомлинського. Психологічні науки: збірник наукових праць. за наук. ред. С.Д. Максименка, Н.О. Євдокимової. Миколаїв: МНУ імені В.О. Сухомлинського, 2019. Вип. № 1 (64). С. 52-58.
  4. Ервін Е., Кугельмас Д. Підготовка вчителів і вихователів до роботи в інклюзивних класах та групах. К.: Всеукраїнський фонд «Крок за кроком», 2000. 203 с.

Мартинюк Д. В.
студентка VI курсу
соціально-психологічного факультету
Житомирський державний університет імені Івана Франка
м. Житомир, Україна

СОЦІАЛЬНО-ПСИХОЛОГІЧНІ ЧИННИКИ СТАВЛЕННЯ ДО ГРОШЕЙ В ПІДЛІТКОВОМУ ВІЦІ

Ставлення людей до грошей часто суперечливе. А з початком хвилі індустріалізації, цивілізований світ потребував тільки одного: дешевої робочої сили. Це стало однією з причин, коли до роботи залучались підлітки. Відповідно до цього, людство опинилось в ситуації, коли певний соціальний прошарок, котрий ще кілька десятиліть тому був залежним від рішення батьків та не міг приймати власного рішення, опинився в ситуації не тільки отримання коштів, але й функціонування системи захисту власних прав. Відповідно до цього, підлітки вперше опинились в ситуації, коли могли розпоряджатись грошима.

Гроші визначають як особливий вид універсального товару, що має властивості загального еквівалента, має здатність обмінюватися на будь-який інший товар, несе загальну споживчу цінність, є безпосереднім носієм абстрактної цінності й суспільного багатства [1; 2; 7; 9].

Ставлення до грошей – це компонент цілісної системи ставлень особистості, що відображає її індивідуальний, суб'єктивно-